

بررسی روشهای عملی افزایش جوانه‌زنی در بذور میروبالان (*P. cerasifera*)

حمید رهنمون^۱ و جلیل دژم پور^۲

۱- ۲۰۱ - اعضای هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی

جوانه‌زنی بذور گوجه میروبالان در خزانه‌های هوای آزاد با مشکلاتی همراه است. این موضوع در اغلب باغات استان آذربایجان شرقی باعث ایجاد محدودیت در استفاده از این پایه شده است. برخی از نهالکاران از تکثیر جنسی این پایه منصرف شده و در نتیجه اقدام به پیوند ارقام تجاری آلو و گوجه روی گونه‌های مجاور مینمایند که این موضوع پیامدهای منفی فراوانی از لحاظ سازگاری بین پایه و پیوندک پیش می‌آورد. عده‌ای دیگر نیز از پاجوشهای اطراف تنه‌های مسن به منظور تکثیر استفاده می‌کنند که علاوه بر محدودیتهای کمی باعث گسترش بیماریهای متعدد میگردد. در مجموع توانایی محدود اغلب تولیدکنندگان نهال در استحصال نهالهای پیوندی استاندارد آلو و گوجه، زمینه تحقیقی را فراهم نمود تا این موضوع به ظاهر ساده تحت بررسی دقیقتر قرار گیرد. در این رابطه دو تیپ غالب از جمعیت میروبالان منطقه انتخاب و تیمارهای سرمادهی مرطوب در +۴ درجه سانتیگراد در شش مقطع زمانی ۲۰، ۴۰، ۶۰، ۸۰، ۱۰۰ و ۱۲۰ روز و خراش دهی دستی در کنار یک تیمار شاهد (کاشت در شرایط منطقه ای) روی آنها اجرا گردید. بررسیها نشان داد محدودیت در جوانه‌زنی این گونه هیچ ارتباطی با پوسته سخت آن ندارد و تنها رکود حاکم بر چنین، رکود فیزیولوژیکی میباشد. بین تیپ‌های میروبالان اختلافی در زمان و درصد جوانه‌زنی مشاهده نگردید. در ادامه مشخص شد که نوسانات دمایی در فصل رکود عامل اصلی غیر یکنواختی جوانه‌زنی بذور میروبالان در خزانه‌های هوای آزاد این استان میباشد لذا برای دستیابی به صد درصد جوانه‌زنی یا باید بذور مخلوط با پرلایت مرطوب را به مدت حداقل ۱۱۰ روز (۲۶۰۰ ساعت) در دمای +۴ درجه سانتیگراد استراتیفیه و سپس کشت نمود که در این شرایط، جوانه‌زنی در محیط استراتیفیه رخ میدهد و یا اینکه حداقل پس از ۴۰ روز سرمادهی در شرایط یاد شده، بذور را هنگام پاییز مستقیماً در خزانه کاشت.